№ 71. Wtorek 27. Marca 1866. Rok wydania 56.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

# GAZETA LWOWSKA.

Inserçya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.



## Część urzędowa.

**Wiedeń,** 25. marca. Dnia dzisiejszego wyszedł z c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XI. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Ten zeszyt zawiera:

Nr. 36. Ustawa z 23. marca 1866, mocą której jurysdykcya c. k. władzom policyjnym w Linzu, Salzburgu, Gracu, Lublanie, Zarze i Innsbrucku na zasadzie §§. 2. i 3. ustawy z 22. października 1862 przysłużająca, przechodzi w wypadkach przekroczeń na sądy powiatowe.

*(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)*

Jego c. k. Apostolska Mość najwyżej podpisanym dyplomem raczył najmiłościwiej wynieść c. k. szefa sekcyi w ministerstwie finansów Franciszka *Becke* jako kawalera orderu żelaznej korony II. klasy, w myśl statutów orderowych do stanu baronów cesarstwa austryackiego.

Jego c. k. Apostolska Mość najwyżej podpisanym dyplomem raczył najmiłościwiej wynieść jeneralnego inspektora kolei galicyjskiej Karola Ludwika, Kajetana *Köb* jako kawalera orderu żelaznej korony trzeciej klasy, w myśl statutów orderowych do stanu rycerskiego cesarstwa austryackiego.

Ministeryum handlu zatwierdziło wybór Wilhelma *Altha* na prezesa a Izaaka *Rubinstein* na wiceprezesa izby handlowo przemysłowej w Czerniowcach na rok 1866.

## Część nieurzędowa.

*Lwów, 27. marca.*

W Siedmiogrodzie odbywają się nie bez trudności wybory deputowanych do sejmu węgierskiego. Tak między innemi donoszą z Fogaraschu do gazety Hermansztadzkiej, że z powodu nieporozumień zachodzących między miastem i okręgiem musiało gubernium zawiesić tam aż do dalszych rozporządzeń wybory deputowanych na sejm węgierski.

W Kielu odbyła się 24go b. m. uroczystość poświęcenia płyty pomnikowej na cześć poległych w wojnie. Przeszło 3000 osób zebrało się na tę uroczystość, i Książę Augustenburgski był także obecnym.

Na posiedzeniu *włoskiej* izby deputowanych z 24. b. m. interpelował *Corte* ministra o wypadki w Barlecie, gdzie zabito kilka osób z pobudek religijnych. Pan Corte pytał, czy rząd zamyśla przeprowadzić radykalne reformy przeciw duchowieństwu sankcyonowaniem obszernych zasad wolności wyznania. Minister stanu *Chiaves* odpowiedział, że wypadki te nie miały charakteru politycznego, kilku fanatyków, podburzonych przez mnichów, wpadło do domu księdza protestanckiego i zabili tam kilku ludzi. Z tej przyczyny uwięziono i oddano sądowi do 70 osób. — Izba odroczyła się potem do 16. kwietnia.

W Madrycie odbyła się temi dniami *konferencya* między prezydentem kongresu i prezydentem gabinetu, której skutek miał być taki, że rząd przystał na zmodyfikowanie swojej polityki w nadziei załatwienia kwestyi bieżących.

Los bilu reformy w Anglii zdaje się bardzo wątpliwy. Lord Grosvenor wniósł przy drugiem odczycie poprawkę według której bil dopiero w ten czas ma być wzięty pod rozwagę, jak złożony będzie cały plan rządu dla ulepszenia reprezentacyi ludu. Poprawka ta, jak *Morning Post* uważa stać się może zgubną dla ministeryum. Tego samego zdania jest *Times;* chociaż nie przepowiada wyraźnie upadku ministeryum, sądzi jednak, iż bil nie ostanie się w obec opozycyi jaka ze wszech stron przeciwko niemu powstaje. Natomiast *Daily Nevs* i *Star* nie tracą odwagi i wyrażają nadzieję, iż przyjaciele bilu wezmą się za ręce i przeprowadzą uchylenie poprawek, jakie wniesione zostały. Wszakże poprawki te nie dążą do ulepszenia bilu, lecz dążą do jego zabicia. Gdyby lord Russell był wystąpił z bilem reformy, takim jak go sobie życzą mniemani przyjaciele reformy, to walczyliby przeciwko niemu z większą jeszcze zaciętością, właśnie dla tego izby im się za nadto radykalny wydawał. Rzecz to tak jasna, iż każdy uczciwy liberalista intrygi takie potępiać musi. Na podobnej rozumując podstawie *Globe* powiada, że przy drugiem odczytaniu bilu, zachodzić tylko będzie pytanie, czy ma być reforma parlamentu lub czy żadnej nie ma być reformy? Z tego stanowiska *Globe* oświadcza się przeciwko wniesionym poprawkom.

W Kanadzie panuje wielkie wzburzenie z powodu oczekiwanego napadu Fenyan; w całym kraju odbywają się wielkie przygotowania wojenne. Na radzie ministeryalnej, odbytej 7. b. m., postanowiono zwołać 10.000 ochotników. Cała milicya jest spisana i oczekują niezwłocznie jej zwołania. Lud odpowiada z zapałem wezwaniu rządu. Oczekiwano demonstracyi Fenyan przeciw Kanadzie w dniu Śgo. Patrika, i zapewnie zniesie rząd przed tym dniem ustawę *Habeas corpus*.

Dawno już nie było nic słychać o byłym prezydencie południowych stanów Ameryki p. Jaffersonie Davis. Teraz dzienniki donoszą, że jego więzienie ma być już o wiele lżejsze jak dawniej. Oficerom na straży będącym pozwolono rozmawiać z nim. Davis zresztą nie nadużywa dozwolonej mu wolności; popadł w wielki smutek i jak się zdaje zagraża mu melancholia. Być jednak może, że nadchodząca wiosna powróci mu zdrowie i siły.

Z Nowego Jorku piszą pod dniem 10. b. m., iż ruch Fenian trwa w całym kraju i wielkie wywołuje wzburzenie umysłów. W Kanadzie robią przygotowania dla odparcia możliwego napadu. Ochotników powołano pod broń i lud wszędzie zbiera się z zapałem.

## Monarchia Austryacka.

### Sześćdziesiąte pierwsze posiedzenie Sejmu krajowego dnia 26. marca 1866.

Marszałek krajowy x. *Leon Sapieha* zagaił posiedzenie o godzinie 10½ przed południem. Obecnych posłów było 127. Ze strony Rządu: c. k komisarz rządowy, radzca dworu pan *Possinger*.

Po przyjęciu protokołu ostatniego posiedzenia odczytał sekretarz p. *Geringer* dalszy ciąg petycyi wniesionych do Sejmu od nr. 2396 do 2438.

*Marszałek krajowy* oznajmia, że komisya administracyjna nie wygotowała jeszcze dalszych wniosków swoich co do stosunku kolei galicyjskich do kraju, przeto ten przedmiot nie może być wzięty na porządek dzienny.

Przystąpiono przeto do dalszego porządku dziennego.

P. *Czaykowski* przedkłada w imieniu komisyi dla ustawy gminnej sprawozdanie o wniosku p. Hubickiego co do zaprowadzenia instytucyi sędziów pokoju. Komisya wnosi: „Wysoki Sejm raczy uchwalić: Sejm wzywa c. k. Rząd azeby na najbliższej kadencyi przedłożył projekt ustawy do instytucyi sędziów pokoju.“ — Wniosek komisyi tem się różni od wniosku postawionego pierwotnie przez p. *Hubickiego*, że nie wymienia atrybucyi jakieby przysłużać miały sędziom pokoju, a to dla tego ażeby nie przesądzać

naprzód zamiarom rządu. Atrybucye bowiem zaprowadzić się mającej instytucyi sędziów pokoju zależeć będą od przyszłej organizacyi administracyjnej i sądowej.

Wniosek komisyi poparty przez p. *Hubickiego* został przeważną większością głosów przyjęty i dodany będzie do wniosków komisyi załączonych do ustawy gminnej.

Nastąpiło potem trzecie czytanie i ostateczne uchwalenie ustawy gminnej i ordynacyi wyborczej dla gmin, ustawy o reprezentacyi powiatowej, ustawy o obszarach dworskich, i statutu gminnego dla miasta Lwowa.

Z porządku dziennego miano przystąpić do narady nad sprawozdaniem komisyi w przedmiocie konkurencyi kościelnej.

Ks. *Ruczka* wniósł ażeby sprawozdanie to wraz z załączonemi wnioskami odesłać napowrót do komisyi i wzmocnić ją trzema członkami, dla poczynienia potrzebnych zmian w projekcie, mianowicie co do oddzielenia wydatków kościelnych od wydatków plebańskich, co do różnicy między robotą ciągłą a pieszą itp.

P. *Kabat* poparł wniosek ks. Ruczki także ze względu na potrzebę zmian mianowicie co do pokrycia kosztów liturgii z funduszu religijnego, dodając ażeby zarazem wnioski w przedmiocie patronatu szkół i konkurencyi szkolnej jako będące w związku z konkurencyą kościelną zwrócono komisyi do rozpoznania.

Wniosek ten większością głosów został przyjęty. — Wybór trzech członków dla wzmocnienia komisyi konkurencyjnej odroczono do końca posiedzenia.

Hr. *Golejewski* przedłożył sprawozdanie komisyi specyalnej dla rozpoznania wniosków względem zapobieżenia grożącej nędzy z powodu tegorocznego nieurodzaju. Sprawozdanie odnosi się do wniosku p. Zdunia o zniżenie ceny soli.

Zważywszy, że zniżenie ceny soli do najżywotniejszych kwestyi w naszym kraju należy, zważywszy oraz, że rząd zniżając cenę soli o jedną trzecią część, żadnej straty w dochodach skarbu nie poniesie, przeciwnie, takowe podniesie skoro lepszą administracye zaprowadzi, skuteczniejszą kontrolę urządzi — i produkcyę soli pomnoży. Komisya zaleca Wysokiej Izbie poprawkę posła Zdunia i wnosi Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem zaniesie prośbę do Jego ces. król. Apostolskiej Mości, żeby cena soli tak dla ludzi jak i dla bydła w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem o jedną trzecią część zniżoną została.“

*C. k. komisarz rządowy* uzupełniając zawarte w sprawozdaniu daty odnoszące się do produkcyi soli oświadcza, że w podanej w sprawozdaniu cyfrze 893.000 cetnarów obejmującej mniemaną ilość soli kuchennej i kamiennej w Galicyi w 1865 r. skonsumowanej objęta jest także ilość wywieziona z Kossowa do Bukowiny, co wynosi rocznie do 100.000 cetnarów, tudzież ilość soli wywiezionej z Wieliczki do Czech wynoszącej 40 do 50.000 cetnarów. Ze względu na wspomnione w sprawozdaniu podanie komitetu Towarzystwa gosp. galic. do rządu o wyrabianie przynajmniej 127.609 cetn. soli dla bydła w naszym kraju, c. k. komisarz rządowy oświadcza, że produkcya soli bydlęcej w Galicyi wynosi blisko 200.000 cetn. i sól ta, jak już dawniej wspominano, daleko jest tańszą w Galicyi aniżeli w innych krajach koronnych. Co do soli służącej do fabrykacyi, ta sprzedaje się w kraju w skutek rozporządzenia ministeryalnego z r. 1861, mianowicie sprzedaje się cetnar soli fabrycznej w Galicyi wschodniej cetnar po 70 kr., w zachodniej zaś po 21 do 35 kr. Na dowód, jak mało przyczyniłoby się powiększenie produkcyi soli w Galicyi do zwiększenia odbytu za granicę mianowicie do Rosyi, przytacza c. k. komisarz rządowy, że w r. 1865 zawiązała się w kraju spółka celem wywozu soli do Rosyi. Spekulacya ta jednak zupełnie się nie powiodła, tak dalece, ze spekulanci nie mogli dotrzymać kontraktu, a to dla trudności, na jakie napotkali w Rosyi, gdzie jak wiadomo, dotychczas nie wolno cudzoziemcom prowadzić handlu na własne imię. Sól ta przeznaczona do Rosyi jeszcze leży w magazynach. Przyczyna, dla czego zwinięto 17 bań solnych w Galicyi, leży w trudności i kosztach kontroli zbyt znacznej ich liczby, nastąpiło przeto większe skoncentrowanie produkcyi soli w interesie skarbu państwa. Jakoż obecnie produkcya w zmniejszonej ilości bań jest nierównie większa niż przed tem. Co do zwinięcia bani solnej w Starej Soli, nastąpiło ono dla tego, że surowica tamtejsza zawiera wiele soli gorzkiej (Laugensalz) i wiadro takiej surowicy wydawało tylko 14 funtów podczas gdy w innych baniach z wiadra surowicy zyskuje się 17 do 18 funtów soli. — Fakta przytoczone przez sprawozdawcę odnośnie do nadużyć, jakie się dziać mają przy sprzedaży soli w baniach zostaną sprawdzone.

Po tych uwagach c. k. komisarza rządowego wniosek komisyi został jednogłośnie przyjęty i zaraz w trzeciem czytaniu ostatecznie uchwalony.

Przedłożono potem licznie poparty naglący wniosek hr. *Henryka Wodzickiego*, ażeby Sejm podał prośbę do Najjaśniejszego Pana o ustanowienie kanclerza dla Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ażeby dla złożenia tej prośby u stóp tronu Sejm wybrał deputacyę i oraz prosił Najjaśniejszego Pana o najłaskawsze przyjęcie tej deputacyi.

Wniosek ten odesłano wprost do Wydziału krajowego do sprawozdania. Uchwalono przytem na wniosek p. *Zyblikiewicza*, ażeby drukowane sprawozdanie Wydziału we wtorek rano rozdane zostało Izbie a na następnem posiedzeniu tego samego dnia po południu wzięte było pod obrady. Hr. *Badeni* przedłożył potem sprawozdanie komisyi administracyjnej o wniosku p. *Kowbasiuka* względem taks „jura stolae“ zwanych. Komisya wnosi:

„Wysoka Izba raczy uchwalić: Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi i wielkiego księstwa Krakowskiego celem uregulowania taks „jura stolae“ zwanych, wzywa c. k. Rząd: 1) o wydzielenie taks przypadających duchownym za wykonywanie funkcyi duchownych od tych, które kościołowi i osobom świeckim za przybory do obrzędów kościelnych i funkcye, przy tychże urzędach pełnione należą; 2) co do pierwszych o zawezwanie Episkopatów, ażeby zechcieli takowe unormować, i ażeby unormowanie to w drodze ustawami przepisanej do powszechnej wiadomości podane zostało; 3) co do dwóch ostatnich o przedłożenie na przyszłej sesyi projektu do Ustawy, regulującej należytości te w sposób, dzisiejszym stosunkom i okolicznościom odpowiedni.“

P. *Bielewicz* popiera wniosek komisyi, dodaje jednak poprawkę ażeby uregulowane według tego wniosku „jura stolae“ publikowane były ze strony rządu w pojedynczych gminach i kościołach.

P. *Kowbasiuk* popiera także wniosek komisyi i wnosi dodatek ażeby prosić c. k. rząd o republikacyę odnoszącego się do taks „jura stolae“ patentu Józefińskiego z r. 1785.

Ks. *Ruczka* robi uwagę ze patent Józefiński jako niestosowny zniesiony został artykułem 36. konkordatu, tylko o tyle jeszcze obowiązuje, o ile ze strony ordynaryatów biskupich co innego nie postanowiono.

*C. k. komisarz rządowy* oświadcza że patent wspomniony nie jest zniesiony, jest to ustawa cywilna, której przekroczenia podlegają zawsze jusydykcyi praw cywilnych. Jeżeli zaś w patencie tym są niestosowności, to wniosek komisyi podaje pożądaną sposobność do ich uchylenia i do unormowania odnośnych przepisów w sposób odpowiedni. (Brawo.)

Przy głosowaniu wniosek komisyi z dodatkiem p. Kowbasiuka został przyjęty. Poprawkę p. Bielewicza uchylono. Poczem cały wniosek w trzeciem czytaniu ostatecznie został uchwalony.

Następnie przedłożył p. *Gniewosz* sprawozdanie komisyi administracyjnej o wniosku ks. *Stempka* względem zniesienia ograniczeń zawierania małżeństw przez rezerwistów. Komisya wnosi: Wysoka Izba raczy uchwalić:

„Sejm królestwa Galicyi i Lodomeryi i w. ks. Krakowskiego uprasza Jego c. k. Apost. Mość, ażeby najłaskawiej postanowić raczył, że rezerwistom wolno wchodzić w związki małżeńskie za doniesieniem o tem do właściwej władzy wojskowej, i że w razie zawarcia przez nich małżeństw do praw i obowiązków ich żon i dzieci zachować należy przepisy o wojskowych małżeństwach drugiej kategoryi.“

Po przemowie ks. *Stempka* za wnioskiem komisyi, wniosek ten został przyjęty i zaraz w trzeciem czytaniu ostatecznie uchwalony.

Wniosek p. *Demkowa* o zmianę prawa prezentacyi probostw odesłany został bez motywowania do Wydziału krajowego.

W końcu nastąpiły wybory trzech członków dla wzmocnienia komisyi konkurencyjnej. Rezultat ogłoszony będzie na przyszłem posiedzeniu.

Posiedzenie zamknięto o godzinie 2¼ po południu. Przyszłe posiedzenie we wtorek o godzinie 10. rano. Porządek dzienny: Rozprawy nad budżetem krajowym i nad pojedynczemi wnioskami komisyi budżetowej.

---

**Lwów**, 26. marca. *(Ofiara dobroczynna.)* Pan Józef Promiński przysłał na ręce Jego Excelencyi hr. Agenora Gołuchowskiego 120 złr. w. a. jako dochód z wieczoru muzykalnego, urządzonego w Drohobyczy na korzyść dotkniętych głodem przez miłośników muzyki dn. 6. marca b. r., wyrażając życzenie, aby datek ten stał się zachętą dla innych miast i miasteczek ku podobnym usiłowaniom.

Centralna komisya czuje się obowiązaną podać ten czyn szlachetny obywateli miasta Drohobyczy do publicznej wiadomości z wyrazem należytej dla szanownych dawców podzięki.

Z centralnej komisyi zapomogi.

**Wiedeń**, 25. marca. *(Nowiny dworu.)* *Najjaś. Pan* przyjmował wczoraj przed południem o godzinie 10. ministra stanu hr. *Belcredego* i konferował z nim przez dłuższy czas. Później odbierał Jego Ces. Mość raporta ministrów, a około południa udzielał kilka osobnych audyencyi.

Dziś o godzinie 10. przed południem odbyła się w kościele c. k. burgu uroczystość poświęcenia palmy, którą celebrował infułat Dr. Kutsche. Ich MM. Cesarz i Cesarzowa i wszyscy członkowie najwyższego dworu byli obecni na tej ceremonii.

Jego Ces. Mość Arcyksiążę *Ludwik Wiktor* przybędzie tu we wtorek pociągiem kolei zachodniej z Salcburga i przepędzi tu święta wielkanocne.

Książę wirtembergski *Filip* i jego małżonka powrócą tu w połowie kwietnia z podróży swojej do Anglii.

Arcyksiążę *Karol Ferdynand* i jego małżonka przybędą tu w środę z Berna i zabawią przez święta wielkanocne.

*(Rada ministrów.)* Wczoraj po południu o godzinie 1. odbyła się pod prezydencyą ministra stanu hr. Belcredego rada ministeryalna, w której brali udział rada stanu, ministrowie i kanclerze nadworni.

Niektóre dzienniki wiedeńskie zamieściły mylne doniesienia, jakoby werbunki do korpusu ochotników austryackich w Mexyku na teraz do 1000 ludzi, w jesieni zaś do 8000 dochodzić miały. *Jen. Korresp. austr.* oświadcza, iż cyfry te przewyższają o wiele miarę werbunków dodatkowa konwencyą zakreśloną.

Dziennik jeden wiedeński donosił, iż c. k. komenda jeneralna w Bernie telegrafem zawiadomiła c. k. ministeryum policyi o wielkiej defraudacyi, jaką wykryto w c. k. magazynach łóżek wojskowych. *Jener. Koresp. austr.* oświadcza, iż całe to doniesienie żadnej nie ma podstawy.

*Czynności sejmów krajowych.*

Na posiedzeniu sejmu węgierskiego z dn. 24. marca przyjmowano deputowanego z Siedmiogrodu Bomchesa żywemi okrzykami Eljen! Przeciwko wyborowi Alberta Wodianera nadesłana została protestacya. Dla wzmocnienia komisyi diariuszowej wybrano Mojzesza Berbe, Daniela Dosze, Jana Gal, Geczögo, Józefa Zeika i Władysława Tiszę. Do komisyi regnicolarnej wybrano Deaka, Eötvösa, Somsicza, hr. Emerycha Miko, Giczego, hr. Andrassy, Ant. Czengeri i Siskovicha. Do komisyi programu wybrano Deaka, Melch. Lyonaya, Karola Zeika, Tiszę, Klauzala, Szentkiralego, Balt. Horwata, Nyarego, Holtana, Bonisa, Bezerdego i Gorrowę. Następnie sprawdzono wybory Zygmunta Pereniego i Karola Giery. W końcu odczytano wniosek Doboczki, względem uregulowania Cisy. Wniosek ten w czasie właściwym wzięty będzie pod obrady.

*Lloyd* donosi, iż sejm węgierski nie będzie już miał posiedzeń przed odroczeniem się, zaś *Idök Tanuja* sądzi, iż 15 członków siedmiogrodzkich do komisyi spraw wspólnych obrani zostaną jeszcze przed Wielkanocą.

## Włochy.

**Florencya**, 21. marca. *(Rożne wiadomości.)* Rząd tutejszy wydać ma wkrótce właściwe rozporządzenie, ażeby traktat handlowy między Austrya a Sardynią w r. 1851 zawarty, ze wszystkiemi ułatwieniami, jakie z niego wypływają, na wszystkie kraje obecnego Królestwa rozciągniony być mógł. Jeżeli rozporządzenie to cokolwiek się spóźniło, to takowe opóźnienie nie pochodzi wcale z złej woli naprzeciw Austryi, lecz z różnych innych przyczyn, a mianowicie ze względu na izbę deputowanych, która właśnie jest zebrana. Rząd florencki życzyć sobie ma, ażeby na polu handlowem zaprowadzone zostały z Austryą najlepsze stosunki. Zasadę przez Austryę najprzód przyjęto, iż handel przez politykę nic cierpieć nie powinien, rząd tutejszy w całej rozciągłości przyjąć i zachować zamyśla.

Książę Napoleon miał znów przy stole kilka mów wcale nie zachęcających górnolotne plany Włochów; słowa Księcia nawet Króla Wiktora Emanuela przyprowadzić miały do upamiętania. Sądzą, że ministeryum zyskawszy zniweczenie wyboru Mazziniego w Messynie, będzie chciało pozyskać gabinet Tuileryi dla polityki swej względem Rzymu i Wenecyi, zdaje się jednak, iż nawet usunięcie Mazziniego i Safiego z izby deputowanych nie na wiele się przyda rządowi tutejszemu w obec Tuileryi. Bez względu na rady Francyi rząd florencki zapuścił się zanadto głęboko w zmowę z Prusami, ażeby na przypadek wojny bez szwanku wycofać się mógł. Minister skarbu Scialoja, jako przyjaciel pokoju, chciałby użyć dobrowolnych darów narodu w duchu właściwego przeznaczenia, to jest na zmniejszenie długu państwa, stronnictwo zaś wojny chciałoby wdowi ten grosz użyć na cele wojenne. Dyplomacya pruska wszelkich używa środków dla pozyskania względów rządu tutejszego i ludu. Wmawia we Włochów, iż Prusy życzyć sobie muszą ustalenia Królestwa włoskiego i zwycięztwa zasady narodowości, czemu Austrya i sprzymierzeńcy jej w południowych Niemczech przeciwni być muszą.

**Rzym**, 22 marca. *(Cezar Cantu. — Ochotnicy do armii papiezkiej.)* Z wielkiem tu odznaczeniem przyjmowano p. Cezara Cantu, słynnego autora historyi powszechnej i członka włoskiego parlamentu. P. Cantu jest kto wie czy nie jedynym w tym parlamencie rzecznikiem panowania papiezkiego we Włoszech, i należy też do założycieli tak zwanego katolicko-włoskiego stowarzyszenia, które się mianowicie w celu bronienia praw Stolicy Apostolskiej zawiązało.

Ochotników do wojska papiezkiego nadciągnęło z obcych krajów więcej niż trzeba: polecono już werbowanie wstrzymać. Po największej części są to Holendrzy i Belgijczycy. Pospólstwo rzymskie nie zbyt jest dla nich uprzejme; szydzą z nich owszem po ulicach przy każdej okazyi. Legia francuzka wkrótce jest spodziewana; transportowe statki które ją przywiozą, zabiorą z powrotem konsystujący tu 59. pułk piechoty liniowej.

## Rosya.

*(Dowody wymagane przy kupnie dóbr w zachodnich guberniach.)* *Zbiór postanowień* ogłasza następujące rozporządzenie: W myśl najwyższego postanowienia z dnia 10. grudnia 1865 r., względem zakazu osobom pochodzenia polskiego nabywania dóbr nieruchomych w dziewięciu guberniach zachodnich, minister sprawiedliwości, po zniesieniu się z ministrem dóbr rządowych, przedstawił Naj. Panu projekt przepisów, w jaki sposób władze rządowe, przy zeznawaniu aktów, mają przekonywać się, że nabywający dobra w zachodnich guberniach nie są pochodzenia polskiego. Jego Cesarska Mość w dniu 4. lutego r. b. najwyżej rozkazać raczył przyjąć przepisy następujące: 1) Jeżeli nabywca dóbr, położonych w którejkolwiek z 9 zachodnich gubernii, złoży magistraturze, w której chce zeznać akt kupna tych dóbr, wydany mu od ministra dóbr rządowych dowód na prawo korzystania z swobód ustanowionych najwyżej zatwierdzonem 5. marca 1864. r. postanowieniem i dodatkowemi przepisami, w takim razie nabywca ten wolny jest od składania dowodów o swojem pochodzeniu. 2) Jeżeli członkom magistratury w której akt kupna będzie zeznawany, z pewnością wiadomo, że nabywający dobra w zachodnim kraju nie jest pochodzenia polskiego, to akt kupna może być zdziałany pod ich odpowiedzialnością: z zastrzeżeniem, aby w sporządzanym podług art. 756 i 757 t. X. c. I. prawa cywilnego protokóle zamieszczone było poświadczenie o niepolskiem pochodzeniu nabywcy. 3) W razie gdyby nabywca nie złożył pomienionego ad 1 dowodu ministra dóbr rządowych i nie był znany członkom magistratury, przyjęcie aktu nie inaczej winno nastąpić, jak po zaprodukowaniu przez nabywcę poświadczenia od jeneral gubernatora tej gubernii, w której nabywane dobra są położone, jako w dopuszczeniu go do kupna dóbr nie zachodzą przeszkody.

**Petersburg**, 23. marca. *(Postępy Rosyan w Buharze.)* *Journal de St. Petersbourg* odwołując się do oświadczenia Layarda na posiedzeniu izby niższej angielskiej z dnia 16. b. m. donosi: Ponieważ Emir Bohary uwięził pokojowego wysłańca jenerała Czernajewa, przeto jenerał Czernajew przekroczył rzekę Syrdarię. Dalej nie sięgają wiadomości, jakie dotąd nadeszły.

## Grecya.

**Ateny**, 17. marca. *(Spory między rządem a ś. synodem.)* Spory pomiędzy ministerstwem a św. synodem trwają ciągle i nie znaleziono jeszcze drogi do pojednania. Rząd obstaje przy tem, aby biskupi, których Król zamianuje, byli wyświęceni, a synod opiera się temu uporczywie. To rozdwojenie może pociągnąć za sobą następstwa bardzo smutne dla rządu greckiego, który zresztą ma z wielu trudnościami do walczenia. Radzą wprawdzie rządowi, aby sprawę odłożyć aż do ukonstytuowania przyszłego synodu, a tymczasem zostawić dyecezye bez biskupów. Ale ileż to złego stać się może przez ten czas! Któż zresztą zaręczy rządowi, że nowy synod nie będzie przejęty tym samym duchem co dawny? Sprawa ta jest bardzo nieprzyjemną i kompromitującą Króla, który już popodpisywał nominacye biskupów. Synod podnosi, że biskupi przez Króla zamianowani nie stali pierwsi na liście kandydatów, ale jeżeli Królowi nie ma być wolno wybierać kogo chce z proponowanych kandydatów, na cóż przepisuje ustawa, aby mu synod zawsze trzech przedstawiał? Zdaje się, że synod poparty przez silne stronnictwo, ma zamiar zaprowadzić niektóre zmiany w ustawach kościoła. To pewna, że synod musi mieć jakoweś ważniejsze powody do stawiania oporu niż z początku sądzono. Usiłowano skłonić biskupów nowo mianowanych, aby dla ułatwienia zgody zrzekli się dobrowolnie swoich posad, lecz nie wiadomo, czy to nastąpi.

## Kronika.

(Źródła nafty w Ameryce) najznaczniejsze leżą w północnej i zachodniej strony Wirginii, nad jeziorem Ohio i Erie w Pensylwanii, Kanadzie i Kalifornii. Głównie w źródła oleju skalnego obfite miasto Parkesburg, stolica hrabstwa Wood. Miasto Marietta w Ohio jest ogniskiem handlu tym ziemnym produktem. Najlepiej poznane źródła leżą w Pensylwanii, gdzie je najprzód w r. 1861 odkryto. W r. 1861 i 1862 wydobywano tu 8000 garncy oleju dziennie; w r. 1863 produkcya obniżyła się do 3000, a w ostatnich czasach podniosła się do 6000 garncy dziennie. W Kanadzie odkryto niedawno obfite źródła nafty nad rz. St. Johns. W Kalifornii natrafiono na nie w wielu miejscach, a najznaczniejsze są w Buenawentura, o 325 mil na południe od San Francisco, w paśmie gór łupkowych. Oprócz powyższych, odkryto jeszcze znaczne źródła oleju skalnego w Nowym Yorku, Mexyku, Texas, Kentucky, Onegon, Missuri na wyspie Kubie.

W Załanowie w powiecie Rohatyńskim dn. 10. b. m. w nocy spaliły się 2 stajnie dworskie i szopa. Szkoda wynosi 2000 złr. Przyczyna pożaru jest nie wiadoma.

## Gospodarstwo, przemysł i handel.

**Lwów**, 26. marca. Handel czerwoną koniczyną smutne w tym roku dał rezultaty. Ceny, które w Wrocławiu w grudniu przeszłego i w styczniu bieżącego roku do 22 talarów za cetnar wyborowego towaru, a zatem do niezwykłej wysokości wygórowano, z początkiem już lutego chwiać się i spadać zaczęły, popyt ciągle się zmniejszał, a dziś nawet 15 talarów za cetnar cłowy najlepszego ziarna dostaćby nie można. Nowy to dowód, jak handel tym artykułem po cenach tak wygórowanych nadzwyczaj jest śliski; okoliczności nieprzewidziane, transporta z odleglejszych części świata, na które nie liczono, działają na obniżenie ceny, którą spekulacya do znaczej podniosła wysokości.

W zbożu najzupełniejsza wszędzie stagnacya, ze wszech stron dają się słyszeć skargi rolników i gospodarzy wiejskich na nizkie ceny, na brak odbytu, wszędzieby chciano przywrócić dawne cła protekcyjne, przywóz zboża obcego utrudniające. Okoliczność ta ułatwi wyżywienie głodnych w Galicyi, ceny bowiem zboża nawet u nas, pomimo dwuletniego nieurodzaju, jeszcze są mierne i wszelka

jest łatwość sprowadzenia zboża z krajów ościennych, zwłaszcza iż i koleje żelazne opłatę transportu zniżyły.

Wełna nie zmieniła prawie swego stanowiska od jarmarków wiosennych przeszłorocznych. Jeżeli na targach austryackich ceny cokolwiek spadły, to spadek ten przypisać wypada ustalaniu się waluty i ciągłemu zmniejszaniu się ażia na srebro, które dopiero w ostatnich dniach znow podnosić się poczęło.

W gorzelniach wschodnio-galicyjskich wypalono w miesiącu lutym bieżącego roku 4,660.337° czyli 58.254 wiader okowity 80° Tr.

W 169 browarach wywarzono w tym samym miesiącu 34.341 wiader piwa.

Cukrownia w Tłumaczu nie była w ruchu w lutym b. r.

W warzelniach wschodnio-galicyjskich wyprodukowano w miesiącu lutym bieżącego roku 57.241 cetnarów soli, o 1556 cetn. więcej jak w tym samym miesiącu przeszłego roku.

## Ostatnia poczta.

Darmsztadt, 25. marca. Patent Wielkiego Księcia Heskiego z 24. marca, którym tenże ogłasza objęcie rządów w Homburgu, zawiera następujący ustęp: Na mocy istniejących praw o sukcesyi i traktatów wszystkie kraje, posiadłości i prawa tego landgrafskiego domu przechodzą teraz na nas i na nasz dom wielkoksiążęcy. W skutek tego objęliśmy rządy w landgrafstwie i prawa przysłużające nam jako teraźniejszemu władzcy.

Bruxela, 24. marca. Poprawki wniesione do wniosku Orta względem pomnożenia członków izby zostały odrzucone, i niezmieniony wniosek przyjęto większością 59 głosów przeciw 45.

## Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

*Dnia 26. marca 1866.*

| Pora | Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum. | Stopień ciepła według Reaum. | Stan powietrza wilgotnego | Kierunek i siła wiatru | Stan atmosfery |
|---|---|---|---|---|---|
| 7. god. zrana | 325.04 | — 3.6 | 81.9 | połud.-wsch. sł. | pochmurno |
| 2 g.od. po poł. | 325.73 | + 6.3 | 84.2 | wschodni „ | „ |
| 10.god.wiecz. | 326.48 | + 3.2 | 89 5 | północny „ | deszcz |

Ilość deszczu 0‴40.

## Przyjechali do Lwowa.

Dnia 26. marca.

Hotel George: PP. Hr. Baworowski Wacł., z Kołtowa. — Hr. Zamojski Szcz., z Wysocka. - Polański Tad., z Stryja.

Hotel europejski: Kriegshaber Al., z Kabarowic. — Orzechowski Felix, z Wiednia.

Hotel angielski: Br. Brunicki Lud., z Michałówki

Pod Nr. 512⁴/₄: Br. Bataglia Karol, z Glinian.

## Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 26 marca.

PP. Hr. Romer Felix, do Inwaldu. — Czajkowscy Jan i Hip., do Bóbrki. — Michalewski Antoni, z Buczacza. — Ochocki Józef, do Wierzbowie. — Zdziechowski Ks., ces. ros. podpor., do Rosyi.

## Kurs Lwowski.

Dnia 26. marca.

| | | gotówką zł. | gotówką c. | towarem zł. | towarem c. |
|---|---|---|---|---|---|
| Dukat holenderski | wal. austr. | 4 | 92 | 4 | 94 |
| Dukat cesarski | „ „ | 4 | 94 | 5 | 62 |
| Półimperyał zł. rosyjski | „ „ | 8 | 57 | 8 | 69 |
| Rubel srebrny rosyjski | „ „ | 1 | 58 | 1 | 61 |
| „ papierowy rosyjski | „ „ | 1 | 31 | 1 | 33 |
| Talar pruski | „ „ | 1 | 54 | 1 | 57 |
| Polski kurant i pięciozłotówka | „ „ | — | — | — | — |
| Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł. | bez kuponów | 61 | 25 | 62 | 25 |
| „ „ „ m. k. za 100 zł. | bez kuponów | 64 | 33 | 65 | 33 |
| Galicyjskie obligacye indemnizacyjne | bez kuponów | 62 | 83 | 63 | 67 |
| 5% Pożyczka narodowa | bez kuponów | 62 | 50 | 63 | 25 |
| Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika | bez kuponów | 153 | 25 | 155 | 67 |

## Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 26. marca

| | złr. | kr. |
|---|---|---|
| 5% Metaliki | 60 | 40 |
| 5% pożyczka narodowa | 63 | 20 |
| Losy z 1860 roku | 79 | 86 |
| Akcye banku wiedeńskiego | 725 | — |
| „ „ kredytowego | 141 | 50 |
| Londyn, 10 funtów szterlingów | 104 | 25 |
| Srebro | 103 | 50 |
| Dukat pojedyńczy | 4 | 97 |

## Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 24. marca

### 1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

| A. Państwa. | pien. | towar. |
|---|---|---|
| W austr. wal. po 5% | 55.— | 55.20 |
| „ „ bez kuponów zwrotny po 5% | 99 20 | 99.40 |
| Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5% | 62 80 | 62.90 |
| od kwiet. do paźd. po 5% | 62 50 | 62.70 |
| Pożyczka w srebrze z 1864 roku zwrotna w 35 latach | 68 — | 68 50 |
| Z r. 1851 ser. B. po 5% | —.— | —.— |
| Metaliki po 5% | 60 — | 60.20 |
| Metaliki z proc. od maja do listopada po 5% | 60.60 | 60 80 |
| dtto po 4½% | 51 75 | 52.— |
| dtto. „ 4% | 46 — | 46.50 |
| dtto. „ 3% | 34.50 | 35.— |
| dtto „ 2½% | 28.50 | 30 50 |
| dtto. „ 1% | 11.40 | 11 60 |
| Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy | 140.— | 140.50 |
| Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów | 139 50 | 140 — |
| Przez. do wyl. z r. 1854 | 74 — | 75 — |
| Przez. do wyl. z r. 1860 po 00zł. | 79.70 | 79.80 |
| Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł. | 87.80 | 87 20 |
| Pożyczka z r. 1864 (z premią) po 100 zlr. | 69.60 | 69.70 |
| Renty Como po 42 li. aust. | 16 — | 16.50 |
| Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5% | 54.— | 56.— |
| „ 4½% | 51.— | 51.50 |
| „ 4% | 45 75 | 46.— |
| „ 3½% | 40 — | 40 50 |
| Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3% | —.— | —.— |
| „ 2½% | 53.— | 55.— |
| „ 2¼% | 48.— | 49.— |
| „ 2% | 43.- | 43.50 |
| „ 1¾% | 38.— | 39.— |
| dtto. z procent. za granicą „ 5% | —.— | —.— |
| „ 4½% | —.— | —.— |
| „ 4% | —.— | —.— |

| B. Krajów koronnych. (Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.) | pien. | towar. |
|---|---|---|
| Niższej Austryi | 80.— | 80.50 |
| Wyż. Aust. | —.— | 81.— |
| Salcburg | 81.— | 82.— |
| Czech | 83 — | 84.— |
| Morawii | —.— | 78.— |
| Szląska | 87.— | 88.— |
| Styryi | —.— | 86 — |
| Tyrolu | 95.— | 98.— |
| Kar., Krainy i Wyb. | 84.— | 88.— |
| Obl. ind. po 5proc. za 100 zł. Węgier | 63 25 | 64.25 |
| Banatu Tem. | 59 50 | 60.50 |
| Kroacyi i Slawonii | 63.50 | 64.50 |
| Galicyi | 61 25 | 62 - |
| Siedmiogrodu | 57.75 | 58.50 |
| Bukowina | 59.— | 60.— |
| Z klauzulą wylos. w r. 1867 | 59.— | 60.— |
| Banat Temesz. | 59 — | 59.50 |
| Lomb. wen. poż. z r. 1850 | —.— | —.— |
| Dług Tyrolu po 5% | —.— | —.— |
| „ 4% | —.— | —.— |
| „ 3½% | —.— | —.— |
| Dług Salcburga „ 3% | —.— | —.— |
| „ 2½% | —.— | —.— |
| Dług Krainy „ 2% | —.— | —.— |
| „ 1¾% | —.— | —.— |

### 2. Stan oblig. domestykaln.

| | pien. | towar. |
|---|---|---|
| Po 3% za 100 zł. | 22.50 | 23.50 |
| „ 2½% „ 100 „ | 18.— | 19.— |
| „ 2¼% „ 100 „ | 16.50 | 18.50 |
| „ 2% „ 100 „ | 14.— | 16.— |
| „ 1¾% „ 100 „ | 12.50 | 14.50 |

### 3. Akcye. (Za sztukę.)

| | pien. | towar. |
|---|---|---|
| Banku narodowego | 717 — | 719.— |
| Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a. | 141.00 | 141 60 |
| Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł. | 558.— | 560.— |
| Banku anglo-austryackiego na 200 złr. (20 ft. ster.) z wpłata 30% | 68.— | 69.— |
| Półn. kol. po 1000 zł. m. k. | 1496.— | 1498 — |
| Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr. | 165 40 | 165 60 |
| Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłata 180 zł. | 168.— | 168 50 |
| Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł mon. konw. | 112 25 | 112 75 |
| Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw. | 154 30 | 154 50 |
| Lwowsko-czerniow. kolej po 200 zł. w. a. w srebrze (20 f. s.) z wpłatą 65% | 70 - | 71.— |
| Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a. | 135.50 | 136.— |
| Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k. | 103 — | 104.— |
| Kolei Cisy po 200zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty | 147 — | 147.— |
| Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k. | —.— | —.— |
| dtto II. emis. po 200zł. m. k. | —.— | —.— |
| Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k. | 670.— | 680.— |
| Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł m. k. | —.— | 250.— |
| Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw. | —.— | —.— |
| Kol. Grac.-Kofl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a. | 115.— | 120 — |
| Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k. | 440.— | 442.— |
| Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k. | 204.— | 206.— |
| Tow. młyna par. w Wied. po 500zł. w. a. | —.— | 370.— |
| Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a. | 245 - | 252.— |
| Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k. | —.— | 360.— |

### 4. Listy zastawne. (za 100 zł.)

| | pien. | towar. |
|---|---|---|
| Banku narod. w m. k. 6let. z r. 1857 po 5% | —.— | —.— |
| 10let. „ 1857 po 5% | 104 50 | 105.— |
| przeznaczone do los. po 5% | 89.— | 89.20 |
| Banku narod. w w. a. na 12 m. 5% | —.— | —.— |
| przezn. do losowania po 5% | 85.— | 85.25 |
| Gal. Tow. kred. w w. a po 4% | 61.— | 62.- |
| Węgier. Towar. ziemskie po 5% | 73 75 | 74 25 |

### 5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

| | pien. | towar. |
|---|---|---|
| Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k. | 95 50 | 96 — |
| detto detto w sreb. upr za 100 zł. w. a. | 73.— | 74 — |
| Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust. | —.— | 69 — |
| Tow. austr. kol. państwa po 500 fr. | 103 50 | 105.— |
| Kol. Lomb. wen. po 500 fr. | 91.50 | 92 50 |
| Kol. półn. po 100 zł. m. k. | 81.— | 82.— |
| Kol. półn. po 100 zł. w. a. | —.— | 80.— |
| Kol. Glogn. po 100 zł. m. k. | —.— | 76.— |
| Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł. | —.— | 79.— |
| Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł. | —.— | 74.— |
| Kolej gal. Karola Ludwika po 300 zł. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zł. | —.— | 83 — |
| Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k. | —.— | —.— |
| Lloyda za 100 zł. | 87.50 | 88 50 |

### 6. Losy. (za sztukę.)

| | pien. | towar. |
|---|---|---|
| Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a. | 112 25 | 112.75 |
| Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k. | 77.50 | 78.50 |
| Poż. Trye. po 100 zł. m. k. | 108.50 | 109.50 |
| „ „ po 50 zł. m. k. | 47.— | 47.50 |
| Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a. | 22.— | 23.— |
| Esterhazego po 40 zł. m. k. | 70 — | 75.— |
| Salma „ 40 „ „ | 26.— | 27.— |
| Palfiego „ 40 „ „ | 21.— | 22.— |
| Clarego „ 40 „ „ | 22 50 | 23 50 |
| St. Genois „ 40 „ „ | 20.— | 21.— |
| Windischgrätza 20 zł. „ | 15.— | 16.— |
| Waldsteina 20 „ | 18.— | 19.— |
| Keglevicha 10 „ | 13.— | 13 50 |
| Fundacya szpit. Arcyksięcia Rudolfa | 12.— | 12.50 |

### Weksle.

(Na 3 miesiące.)

| | pien. | towar. |
|---|---|---|
| Amsterdam za 100 zł. hol. | —.— | —.— |
| Augsburg za 100 zl. w. p. n. | 88.— | 88 25 |
| Berlin za 100 tal. | —.— | —.— |
| Wrocław za 100 tal. | —.— | —.— |
| Frankfurt za 100 zł. w. p.-n. | 89.25 | 88 50 |
| Genua za 100 lir. piem. | —.— | —.— |
| Hamburg za 100 M. B. | 78.— | 78 25 |
| Lipsk za 100 tal. | —.— | —.— |
| Liwurna za 100 lir. tosk. | —.— | —.— |
| Londyn za 10 ft. szt. | 105 25 | 105.75 |
| Lugdun za 100 fr. | —.— | —.— |
| Medyolan za 100 lir wł. | —.— | —.— |
| Marsylia za 100 fr. | —.— | 41 80 |
| Paryż za 100 fr. | 42.— | 42.10 |
| Praga za 100 zł. w. a | —.— | —.— |
| Tryest za 100 zł. w. a. | —.— | —.— |
| Wenecya za 100zł. w. a. | —.— | —.— |

(31 dni po okazaniu.)

| | pien. | towar. |
|---|---|---|
| Bukareszt za 100 piast. woł. | —.— | —.— |
| Konstantynopol za 100 piast. tur. | | —.— |

### Kurs złota.

| | pien. | towar. |
|---|---|---|
| Dukaty ces. men. | 5.05 | 5 07 |
| dtto. pełnej wagi | 5 55 | 5 07 |
| Korona | —.— | —.— |
| 20frankówka | 8 50 | 8 51 |
| Rosyjski imperyał | 8 70 | 8 71 |
| Talar związkowy | 1.56½ | 1.57½ |
| Srebro | 104.75 | 105 25 |
| Kurs korony w c. k. kasach | 13zł. 50 c. | |

Odpowiedzialny Redaktor Adolf Rudyński. Z c. k. galic. drukarni rządowej.